

האם חיילים אמריקאיים יגנו על ישראל?

דוד טל

אוקטובר 2023

עד כמה שהאירועים שהחלו בשבעה באוקטובר חמורים וקשים, הם לא האירועים הקשים ביותר, ביטחונית, שפקדו את ישראל מאז הקמתה. מלחמת העצמאות הייתה בוודאי אירוע קשה הרבה יותר. התקופה שלפני מלחמת ששת הימים הייתה אף היא אירוע קשה שהציב אתגר בטחוני קשה לישראל, כמו גם מלחמת יום הכיפורים. ואולם, באף אחד מהמקרים הללו ארצות הברית לא שיגרה כוחות צבאיים לאזור במהלך מתואם עם ישראל. יתרה מזו, במהלך הדיונים של הממשל לקראת הקמתה של מדינת ישראל, אחד הטיעונים שהוצגו לנשיא הארי טרומן כנגד התמיכה האמריקאית בהקמתה של מדינת ישראל היה שמהלך כזה ידרוש משלוח כוחות צבאיים אמריקאיים, והממשל לא יעשה זאת. הימנעות ארצות הברית מהתערבות פיזית במלחמות ישראל עלתה בקנה אחד עם הדוקטרינה הצבאית הישראלית. ממשלות ישראל התעקשו לאורך השנים שהכוח היחיד שיגן על מדינת ישראל הם חיילי צה"ל. התעקשות זו עמדה במבחן קשה ב-1991, במהלך מלחמת המפרץ הראשונה. אז, בעקבות ירי טילים על ישראל מעיראק, נאלצה ישראל לסמוך על עזרתה הצבאית המעשית של ארצות הברית. חיילים אמריקאיים התייצבו בישראל עם סוללות פטריוט, מתוך כוונה ליירט את הטילים העיראקיים. כוחות הקואליציה ניהלו עבור ישראל גם מהלך צבאי מבצעי כאשר מטוסים אמריקאיים וכוחות קומנדו בריטיים תקפו יעדים במדבר המערבי ופעלו שם במטרה לחסל את המשגרים העירקיים. שני המהלכים, האווירי והיבשתי, לא העלו דבר, אך גם כאן, עצם פעולתם של כוחות זרים להשגת מטרות צבאיות ישראליות הטרידה את ממשלת ישראל.

אירועי מלחמת המפרץ הובילו להידוק היחסים האסטרטגיים בין שתי המדינות. מאז, המערכות הצבאיות והאסטרטגיות של שתי המדינות מסונכרנות היטב. זה הרקע הרחב של ההתערבות האמריקאית במשבר הנוכחי. ארצות הברית רואה את המהלך הישראלי הנוכחי כנגד החמאס כפי שרואה אותו ישראל: לא עוד מבצע מוגבל, שישמר את הסטטוס-קוו שהיה מבוסס על בנייתו והתעצמותו של החמאס על מנת שיהווה משקל נגד לרשות הפלסטינית, וזאת במטרה לבסס את השליטה הישראלית בגדה המערבית. למעשה, ארצות הברית רואה דמיון במהלך הישראלי לזה של ארצות הברית לאחר ה-11 בספטמבר, 2001. במלים אחרות, ההתקפה של חמאס על ישראל נתפסת על ידי ישראל וגם על ידי ארצות הברית כמהלך הזה בעוצמתו ובמשמעותו להתקפה של אל-קעאדה על ארצות הברית, ושבעקבותיה יצאה ארצות הברית למלחמה הרחוקה מעבר לגבולותיה. זה היה גם הרציונל שהביא את ארצות הברית לנהל מאבק בלתי מתפשר במדינה האסלאמית. התפיסה הייתה שהמאבק הוא נגד ארגון רצחני שיעדו הוא מוחלט, חיסול הציביליזציה המערבית ולכן המהלך הצבאי נועד לחסל אותו. במקרה של החמאס, הארגון נתפס כעת כמי שחותר, לא להשגת היעד המוגבל של מאבק להקמתה של מדינת פלסטינית עצמאית בגדה המערבית וברצועת עזה, אלא כמי שמבקש להשמיד את מדינת ישראל ואת תושביה, נשים, ילדים, קשישים ואזרחים.

כל אלה מסבירים את התמיכה האמריקאית העמוקה במהלכה של ישראל ובמשלוח כמעט מידי של תחמושת ונשק. אך אין בהם כדי להסביר מדוע ממשל בידן שיגר אל מזרח הים התיכון שתי נושאות מטוסים. הסיבה למשלוח נושאות המטוסים היא החשש האמריקאי שעוצמת ההתקפה הישראלית על החמאס, שיעדה הוא חיסול החמאס כארגון צבאי, על אנשיו ויכולותיו, תביא את החיזבאללה להתערב בקרבות ולפתוח בחזית שנייה כנגד ישראל. מהלך כזה יפגע באינטרסים האמריקאיים המבוססים על בניית מערך בריתות וקשרים אזוריים המכוונים כנגד איראן. איראן נתפסת כיד המושכת בחוטים של החמאס, היזבאללה ועוד גורמים באזור. אמנם, אין ראיות לכך שאיראן הייתה מעורבת במתקפת החמאס, אך הממשל חושש שהתקפה של החיזבאללה והפגיעה בישראל שתניב פגיעה קשה ביותר בלבנון, תערער את היציבות במזרח התיכון באופן שיאפשר לאיראן לקדם את האינטרסים שלה באזור, תוך פגיעה בבעלות הברית של ארצות הברית ובראשן ערב הסעודית ומדינות המפרץ הפרסי. האם, ביום פקודה, יפעלו מטוסים אמריקאים כנגד החיזבאללה? קשה לומר. הנשיא בידן, מן הסתם, מקווה שעצם נוכחותן של נושאות המטוסים תמנע את הצורך בשיגור המטוסים. מבחינת ישראל, עצם המעורבות האמריקאית במשבר, ולו גם הפסיבית, מהווה מהלך נוסף בדרך למעורבות אמריקאית ישירה בהגנה על ישראל.